

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਫਾਲਸ਼ੈ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ,

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਨਾਗਰੁੰਜਨ, ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ, ਮੈਸਰਜ਼ ਬਲਿਸ ਐਂਡ ਕਾਟਨ, ਸਿਮਲਾ, ਬਚਾਵਕਰਤਾ-ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਰੇਬਰਟ ਹੇਟਜ਼, ਲੇਟ ਐੱਮ.ਆਰ. ਏ.ਬੀ. ਪੂਕ, ਵਿਲੋ ਬੈਂਕ ਕਾਟੇਜ, ਸਿਮਲਾ ਦੀ ਜਾਈਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੁਦਈ-
ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1950 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 243

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ 1954

ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ (1932 ਦਾ IX), ਸੈਕਸ਼ਨ 37- ਦੂਜੇ ਪਾਰਟਨਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਾਰਟਨਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ-, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਰਟਨਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ- ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਰਟਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਵੋਲ. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

427

ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX), ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 106-ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ-- ਸੀਮਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਥੀ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਲਾਭ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ -

(1) ਕਿ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਨੇ-ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਰਮ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 106 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ

ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਕਾਉਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(2) ਕਿ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਹੱਥ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ

428

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲੈ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੀਲਮਾਧਬ ਨੰਦੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਰਦਾ ਸੁੰਦਰੀ ਦਾਸੀ (1), ਅਹਿੰਸਾ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਅਬਦੁਲ ਜਾਫਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਚੇਤਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਲਛਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਬੇਨੀ ਰਾਮ (4), ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ। ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਨ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

28 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ. ਕਪੂਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਸਿਮਲਾ, ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਲ. ਰਤਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਿਮਲਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਪ-ਟੂ-ਡੇਟ ਜਾਣ ਅਤੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਸ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਏ. ਐਚ. ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਸਟਰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਕੇਵਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜੇ ਮਿਸਟਰ ਪੁੱਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਮਿਸਟਰ ਏ. ਐਚ. ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਸਟਰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਕੇਵਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜੇ ਮਿਸਟਰ ਪੁਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ

ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਲਈ ਉਸਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ 100 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖੇ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਲ. ਰਤਨ ਚੰਦ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੇ ਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਡੀ ਕੇ ਕਪੂਰ।

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਵੋਲ. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

429

ਨਿਰਣਾ

ਖੇਸਲਾ ਜੇ. ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਰੇਬਰਟ ਹੇਟਜ਼, ਮ੍ਰਿਤਕ ਏ.ਐਚ. ਪੁਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 18 ਸਤੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਦੀ ਨਾਗਾਰਾਜਨ ਬਲਿਸ ਐਂਡ ਕਾਟਨ ਨਾਮਕ ਕੈਮਿਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਸਨ। ਭਾਈਵਾਲੀ 1 ਜਨਵਰੀ, 1941 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਖਾਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 18,344-13-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਪੁੱਕ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੁੱਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੇ ਫਰਮ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰਿਸੀਵਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1943 ਨੂੰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੁਨਾਫਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ 18,344-13-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੁੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਜੋ

430

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL.VIII

ਗੈ-ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਅਪ੍ਰੈਲ 1943 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲਾ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

(1) ਕੀ ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1943 ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਏ.ਐਚ. ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ?

(2) ਕੀ ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ?

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮੁੱਦੇ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਭਾਰਤੀ 'ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਿਮਲਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ- ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਕਸ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬੈਲੋਸ ਸੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਪੁੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫਰਮ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ- (1) ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ, (2) ਫਰਮ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ (3) ਕਈ ਡਿਫੈਂਸ ਬਾਂਡ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਜੋ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫਿਰੀਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁੱਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਰਕਮ

ਵੇਲ. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

431

ਫਰਮ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਕਢਵਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਅਤੇ - ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ, ਮੁਦੱਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਨਾਫਾ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਬਲਿਸ ਅਤੇ ਕਾਟਨ, ਸਿਮਲਾ ਡੀ. ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਲਿਸ ਐਂਡ ਕਾਟਨ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿਸਟਰ ਰਾਬਰਟ ਮੈਨੇਜਰ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ. 4, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਪੁੱਕ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ "ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹਟਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।" ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 18,344-13-0 ਨੇ ਪੁੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਟ੍ਰੇਟਰ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮ ਨੇ ਕੁਝ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਪੈਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੇਟਰ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪੈਸੇ ਕੁਝ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਸਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਫਰਮ ਘੋਲਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨੈਕਸ ਬਨਾਮ ਗਾਈ (1) ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:-

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਯੋਗ

432

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਵੋਲ. VIII

ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਰਟਨਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਾਰਟਨਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ।"

ਕਥੂਮ ਬੀ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਵਹਾਬ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਚਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੁਆਰਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਫਿਰ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਥੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ

433

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

VOL. VIII]

ਫਰਮ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ।

ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੂਟ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਾ-ਜੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- (1) 1 ਜਨਵਰੀ, 1941 ਦੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943, ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ (2) ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

434

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਵੋਲ. VIII

-ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਜੇਖਾ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪੀਰੀਅਡਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਪੁਕ-ਲਾਅ ਬਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਰਮ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੀਲਮਾਧਬ ਨੰਦੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰਦਾ ਸੁੰਦਰੀ ਦਾਸੀ (1)। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ: ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋ ਗਈ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਪੈਸੇ-ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਦੋ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ

ਅਜਿਹੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 106 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੰਗ ਹੋਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਪਾਰਟਨਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੌਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਉਪਾਅ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅਹਿੰਸੂ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1), ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰੱਖੀ-

ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ (ਸ਼ਡਿਊਲ II ਦੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਮੂਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਬਦੁਲ ਜਾਫਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਵੇਵੁਗੋਪਾਲ ਚੇਤਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਜੇ., 'ਅਹਿੰਸਾ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਸਾਹੇਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ' (1) ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਖਾਤੇ

436

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਵੇਲ VIII

ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦਾ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ-

"ਜੇਕਰ ਬਾਕੀ ਭਾਗੀਦਾਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਖਾਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਲੈਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸੀ।"

ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲਿਆਏਗਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਛਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਬੇਨੀ ਰਾਮ (1), ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ

ਕਾਰੋਬਾਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

437

VOL. VIII]

ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇ, ਜੇ ਉਹ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਸਨੂੰ (ਮੁਦਈ ਨੂੰ) ਦੂਜੇ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਖਾਤੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 17 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੈਕਟੇਸ਼ਵਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਚ. ਵੈਕਟੇਸ਼ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੀ

438

ਪੰਜਾਬ ਸਿਰੀਜ਼

ਵੋਲ. VIII

ਇੱਕ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ- ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ-ਇਨ-ਆਫਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 134-ਬੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ., ਪੰਨਾ 466 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

"ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 17, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਭਾਗ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰ ਵਸੀਅਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਯੋਗ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 18.09.1949 ਤੱਕ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

439

VOL, VIII

18 ਸਤੰਬਰ, 1949, - ਦੁਆਰਾ ਸੂਨਾ ਮੇਨਾ ਕੇਨਾ ਰੂਨਾ ਮੇਯੱਪਾ ਚਿੱਟੀ ਬਨਾਮ ਸੂਨਾ ਨਯੋਨਸ ਸੁਪ੍ਰਾਮਾਈ ਚਿੱਟੀ (1)। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਹਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਬਦੁਲ ਜਾਫਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਚਿੱਟੀਅਰ ਅਤੇ ਈਸ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਚੇ ਹੋਏ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਮਾਮਲਾ ਮੁਦਈ ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁੱਕ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਬਚਾਵਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਕ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ ਪੁੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਜੋ ਪੁਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਕੱਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ

ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਕੋਰਟ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

ਫਲਸ਼ੈ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।